

5. În Nazaret

Luca 2, 39-52

39 După ce au împlinit tot ce porunca Legea Domnului, Iosif și Maria s-au întors în Galilea, în cetatea lor Nazaret.

40 Iar Pruncul creștea și se întărea; era plin de înțelepciune, și Harul lui Dumnezeu era peste El.

Isus a fost și a rămas nazarinean, până a ajuns la vârsta de peste treizeci de ani. Cea mai mare parte a vieții Lui a trăit-o în ascuns. Dar o întâmplare străpunge toată tăcerea celor treizeci de ani, strălucind puternic.

Istoria lui Isus la doisprezece ani arată toată dezvoltarea Sa. Copilul Isus creștea, nu ca un copil minune, ci asemenea unui copil al oamenilor, cu excepția păcatului.

Isus S-a născut în chip supranatural și a crescut și a trăit natural. Întruparea Sa nu era o închipuire, nu era un joc, ci o realitate.

Istorisirea de la vârsta de doisprezece ani aruncă raze de lumină în urmă și înainte. Ea este o strălucire în urmă a nașterii lui sfinte și o strălucire înainte spre lucrarea Sa viitoare de mântuire.

41 Părinții lui Isus se duceau la Ierusalim în fiecare an la praznicul Paștelor.

După Legea mozaică (Exodul 23, 14-17; 34, 23 și următoarele; Deuteronom 16, 16 și următoarele) toți bărbații israeliți erau obligați să meargă de trei ori pe an la Templu - la sărbătoarea Paștelui, a Rusaliilor și a corturilor – ca să ia parte la sărbătoare. O împlinire în totalitate a acestei porunci nu era posibilă pentru o parte din iudeii care locuiau departe de Ierusalim. Textul nostru arată că unii erau mulțumiți cu participarea la numai o sărbătoare din cele trei. Faptul că la aceste ocazii mulți dintre iudeii care locuiau în diaspora îndepărtată veneau la Templu, punctul central religios al iudaismului, este dovedit de *Philo Demonarch*.¹

42 Când a fost El de doisprezece ani, s-a suit la Ierusalim, după obiceiul praznicului.

Cât de mult Și-a dorit băiatul Isus să meargă la această sărbătoare a Paștelui! Cât de mult o fi izbucnit inima Lui de o bucurie sfântă, când împreună cu convoiul de sărbătoare în strigăte de bucurie și cântând psalmi a avut voie să se suie la Ierusalim! Cât de bine s-o fi simțit El atunci când pentru prima dată a mers prin acest oraș minunat și a văzut marele Templu! Acesta este deci orașul sfânt, unde Dumnezeu adună pe poporul Său în jurul Lui! Acesta este deci muntele sfânt, de unde mântuirea va curge spre toate marginile pământului! Da, există numai un Dumnezeu și există „numai o Lege divină“. Psalmii 84, 120-134 și alți psalmi preamăresc serviciile divine minunate care aveau loc în Templul de la Ierusalim. Cât de mult s-o fi preocupat El cu aceste lucruri! Niciunde interesele Lui nu au fost așa de mari ca aici. Nu este de mirare că El nu a putut să se despartă de locul sfânt și a rămas acolo.

43 Apoi, după ce au trecut zilele praznicului, pe când se întorceau acasă, băiatul Isus a rămas în Ierusalim. Părinții Lui nu au băgat de seamă lucrul acesta.

44 Au crezut că este cu tovarășii lor de călătorie și au mers cale de o zi și L-au căutat printre rudele și cunoscuții lor.

45 Dar nu L-au găsit, și s-au întors la Ierusalim să-L caute.

46 După trei zile L-au găsit în Templu șezând în mijlocul învățătorilor, ascultându-i și punându-le întrebări.

47 Toți care-L auzeau rămâneau uimiți de priceperea și răspunsurile Lui.

Băiatul Isus se simțea acasă aici în Templu. Învățătorii, care se mirau de răspunsurile și de întrebările Lui, erau învățătorii Legii. Era posibil să se dea învățătură pelerinilor veniți la sărbătoare,

---

¹ Datele numerice ale lui Josephus (Iud. Kr. VI. 9,3) și din Talmud arată că numărul călătorilor care veneau la sărbători, în mod deosebit la sărbătoarea Paștelui, era foarte mare. Era apreciat la mai mult de un milion, în timp ce orașul avea 60.000 de locuitori (J. Jeremias). Din numărul mieilor care erau sacrificați la Paște, aproximativ 250.000, se poate deduce numărul de pelerini. Femeile nu erau obligate să meargă la aceste sărbători, dar aveau voie să participe. Ele însoțeau cu plăcere pe bărbații lor. După prescripțiile rabinice (Nidda V. 6) un băiat care a împlinit vârsta de 13 ani era obligat să împlinească toate poruncile, deci și aceea legată de participarea la sărbători. Era un principiu iudaic, ca băieții înainte de împlinirea vârstei de 13 ani să fie câștigați pentru respectarea Legii.

și anume fără constrângere, sub o formă liberă de întrebări și răspunsuri. Era deci ocazia să se primească răspunsuri la toate întrebările care preocupau inima și sufletul. (Rabinii aveau copii de 6 ani în școala lor. Un cuvânt al rabinilor spunea: „Primim copiii de la vârsta de 6 ani și îi îndopăm cu Legea ca pe un bou“ – Copiilor inteligenți li se acorda o deosebită atenție, permițându-le să discute cu ei ca și cu semenii lor.)

48 Când L-au văzut părinții Lui, au rămas înmărmuriți; și mama Lui I-a zis: „Fiule, pentru ce Te-ai purtat așa cu noi? Iată că tatăl Tău și eu Te-am căutat cu îngrijorare.“

49 El le-a zis: „De ce M-ați căutat? Oare nu știați că trebuie să fiu în cele ale Tatălui Meu?“

50 Dar ei nu au înțeles spusele Lui.

Răspunsul băiatului Isus dat mamei la întrebarea ei plină de durere răsună minunat. Nu este în el nici-o scuză, nici-o recunoaștere a greșelii. Un sentiment al suveranității divine vorbește din acest Isus-Cuvântul, o certitudine, că El trebuia să fie tot timpul în cele ce sunt ale Tatălui, adică în gândirea, simțirea și voința Tatălui.

Aceste prime cuvinte din gura Mântuitorului nostru „Eu trebuie să fiu în cele ale Tatălui Meu“ sunt deviza tuturor cuvintelor și lucrărilor viitoare ale Domnului și sunt cheia pentru toate exteriorizările Lui. Pentru prima dată El numește pe Dumnezeu Tatăl Său și aceasta în mod evident în opoziție cu vorbirea mamei „tatăl Tău“.

El nu spune: în ceea ce este al Tatălui nostru, ci în ceea ce este al Tatălui Meu. Pentru prima dată El se simte și recunoaște că este Fiul lui Dumnezeu. El cunoștea relația Sa minunată cu Dumnezeu. Simțea marea diferență dintre Tatăl ceresc și tatăl pământesc.

El numește pe Dumnezeu Său **Tată**. În Vechiul Testament Dumnezeu era numit Tatăl fie cu privire la „creație“, fie cu privire la Israel – în tîiul născut (Exodul 4, 22), deci în desemnarea relației lui Dumnezeu cu poporul Său. Dar niciunde Dumnezeu nu este numit **Tată** în sensul că cineva putea să spună Tatălui Dumnezeu, el fiind un copil al lui Dumnezeu. Niciunul din bărbații vechiului legământ, oricât de mare ar fi fost credința lui și oricât ar fi fost el de devotat lui Dumnezeu, nu a îndrăznit să numescă pe Dumnezeu Tatăl al lui. Israelitul își imagina pe Dumnezeu ca fiind foarte sfânt și sublim. El era foarte conștient de diferența mare dintre Creator și creatură, dintre Cel veșnic și cel născut din țărână, dintre Cel sfânt și păcătos ca să-L poată numi cu acest nume de intimitate „Tată“. Mai mult chiar, acest privilegiu mare este explicit scos în evidență că el aparține lui Mesia care va veni (Psalmul 89, 27; 2 Samuel 7, 14).

De unde are Copilul Isus această cunoștință cu privire la privilegiul mare că El este singurul dintre oameni care are voie să-L numească pe Dumnezeu **Tatăl Său**, în adevăratul sens al cuvântului?

Probabil că Maria a fost destul de înțeleaptă ca să ascundă față de El taina conceperii Lui minunate prin Duhul Sfânt, așa cum ea a ascuns-o cândva față de Iosif și a așteptat până când Dumnezeu Însuși a făcut-o cunoscut lui Iosif prin Duhul Sfânt. Deodată ea și-a dat seama că marea taină a inimii ei era acum cunoscută și de El, Copilul de doisprezece ani. De unde știa El aceasta? Duhul Sfânt, care era Învățătorul Domnului Isus, I-a făcut cunoscut aceasta din Sfânta Scriptură. „Iată, fecioara va rămânea însărcinată ...“ (Isaia 7, 14). De aceea El se simțea în Templu ca acasă.

Cu trezirea conștiinței de umanitatea Sa, prin Duhul Sfânt a fost trezită în Isus ideea că în chip minunat și unic El este Fiul lui Dumnezeu (Psalmul 2, 7; 89, 27,28; 2 Samuel 7, 14; Proverbe 40, 4). Această conștiință a crescut în El, atunci când a venit la sărbătoarea de la Ierusalim. Acolo în Templu, în discuțiile avute cu învățătorii din Israel, această conștiință devine așa de clară și de mare că o exprimă în cuvinte.

Dintre toate întrebările pe care le-a pus învățătorilor și dintre toate răspunsurile pe care ei le-au auzit din gura Lui, niciunul nu a fost așa de mare și de important ca răspunsul la întrebarea mamei Lui: „Nu trebuie să fiu în cele ale Tatălui Meu?“

Fiul Tatălui nu va putea în viitor să fie în altceva decât în ceea „ce este al Tatălui Său“. El este lăuntric ținut și legat, cu mii de legături, ca să fie în ceea ce este al Tatălui Său. Aceasta este măsura celei mai mari libertăți a Fiului, care nu permite gândul de a fi în ceea ce nu este al Tatălui Său.

„În ceea ce este al Tatălui Meu“ era în acel moment pentru băiatul de doisprezece ani Templul, locul pe care Dumnezeu l-a ales ca să locuiască în Templu în mijlocul poporului Său, până când se va rupe perdeaua.

Aceasta este același lucru cu ceea ce Isus va spune mai târziu: „Mâncarea Mea este să fac voia Aceluia care M-a trimis și să împlinesc lucrările Lui.“ Să facă voia Tatălui, să fie totdeauna găsit în Cuvântul Tatălui și în lucrarea Tatălui, să se lase condus numai de mâna Tatălui și de inima Tatălui, aceasta era în ceea ce El trebuia să fie, în ceea ce El voia să trăiască cu toată dăruirea. Aceasta era bucuria Lui. În aceasta era El acasă. Aceasta era pâinea din care se hrănea sufletul Lui. Tatăl era punctul central al vieții Lui din care izvorau permanent toate gândurile Sale, sentimentele, cuvintele și lucrările Sale, fără întrerupere și fără încetare. „A fi în ceea ce este al Tatălui“, aceasta era amprenta întregii Lui vieți. Între acest prim cuvânt „Tată“, rostit în Templu la vârsta de doisprezece ani, și ultimul cuvânt „Tată“, rostit pe cruce la vârsta de treizeci și trei de ani, când Și-a predat sufletul în mâinile Tatălui, de la primul și până la ultimul cuvânt, fiecare cuvânt, fiecare minune, orice mulțumire, orice faptă, până la aceea mare faptă a morții, în Isus pulsa, clocotea, îi străbătea sufletul dorința de **a fi în ceea ce este al Tatălui**. Niciodată nu a făcut altceva decât ce a văzut și a auzit la Tatăl Său (Ioan 5, 19; 8, 38).

Acela care Îl urmează pe Domnul învață în liniște, profund și consecvent ca în toate lucrurile, în tot ce face și ce vorbește, să fie tot mai mult în „ceea ce este al Tatălui“. Tatăl din cer este primul lui gând dimineața. Tatăl din cer este ultimul lui gând seara. Voia Tatălui îi este hotărâtoare în toate lucrurile, este hrana lui de dimineață, la prânz și seara (Ioan 4).

51 Apoi S-a pogorât împreună cu ei, a venit la Nazaret și le era supus.

Isus putea gândi că acum lucrarea lui era să rămână la Templu, ca Samuel, ca astfel eliberat de grijile zilnice să crească spre realizarea scopurilor Lui mari. Dar așa ceva nu-I trece prin minte! Liniștea sfântă a inimii Lui L-a legat de **ascultare**. Casa părintească din Nazaret era acum pentru băiatul de doisprezece ani **ceea ce este al Tatălui**. În lepădare de Sine pășește în viața plină de lipsuri și grea, în smerenie și retragere, ceea ce chiar și pentru omul lipsit de pretenții ar fi fost „fără sfârșit“. Cu răbdare și în retragere va aștepta în tăcere încă optsprezece ani chemarea Tatălui.

Dragostea pentru Tatăl ceresc nu nimicește dragostea pentru părinții pământești, ci o transfigurează și o sfințește, astfel că cu aceiași dăruire launtrică cu care „trebuie să fie în ceea ce este al Tatălui ceresc“ este și în ceea ce este voia și lucrarea zilnică a părinților pământești. Aceasta este adevărata libertate pentru tineri, orice altceva este desfrânare. Chiar și profesia pământească este „în ceea ce este al Tatălui“.

Luther spune cu privire la acest loc din Biblie „El le era supus“ următoarele: „El a făcut în casă tot ce I s-a spus, a adunat așchii, a adus pâine, apă și carne, a măturat și nu S-a supărat din cauza aceasta, cu toate că erau lucruri mărunte, neînsemnate. Prin ascultarea față de părinți, prin iubirea slujitoare, prin credințioșia față de Cuvântul lui Dumnezeu, prin hărnicia cu care se caută onoarea lui Dumnezeu, toate aceste lucruri mici devin încercări mari ale ascultării. Ne vom mira la gândul că Isus, care devenise pe deplin conștient de măreția poziției Sale (mai mare decât orice poziție pe care a avut-o un om vreodată), vede această poziție în legătură cu ascultarea de cele mai mici și neimportante lucruri. El, Cel care a fost chemat să facă o lucrare a cărei lungime, lățime și adâncime n-o poate pătrunde nimeni, cu smerenie și supunere aduce securea tatălui Său adoptiv și ajută oamenilor săraci să construiască colibe.“

În legătura cu Tatăl ceresc se păstrează legătura cu oamenii de pe pământ, legătura cu profesia.

51b Mama Sa păstra toate cuvintele acestea în inima ei.

Maria nu pleacă plină de bucurie din Templu pentru că avea iarăși Copilul ei cu ea, ci „gândindu-se“. Cuvântul „Tatăl Meu“ i-a luat iarăși pe Fiul ei, pe care credea că tocmai L-a găsit, de la ea. Chiar dacă picioarele Lui părăsesc Templul și se îndreaptă spre casă, ea simte că inima Fiului ei rămâne legată de Tatăl din cer unde sufletul și privirea Lui se odihnesc netulburate. Dar aceasta nu exclude nicidecum faptul că El prin dragoste și ascultare de părinții Lui rămâne un Copil model.

Maria păstra toate cuvintele acestea. Ea nu a uitat că ea, așa cum a spus îngerul, trebuia să îngrijească pe Fiul Celui Preaînalt, căreia i-a fost numai „împrumutat“, și pe care putea să-L aibe veșnic numai dacă în lepădare de sine Îl dădea înapoi Celui Preaînalt.

Citim încăodată versetul 40: „Pruncul creștea și se întărea; era plin de înțelepciune și harul lui Dumnezeu era peste El“.

Și în continuare versetul 52

52 Și Isus creștea în înțelepciune, în statură, și în har înaintea lui Dumnezeu și înaintea oamenilor.

Băiatul Isus creștea ca toți ceilalți oameni, și anume nu numai în trup, ci se maturiza și în gândire. Se spune: „A fost umplut cu înțelepciune“ și nu „era plin de înțelepciune“. Ceea ce făcea El la vârsta copilăriei, vorbirea Sa și lucrarea Sa erau totdeauna cu înțelepciune, adică bine gândite, corespunzătoare, făcând totdeauna ce trebuia, așa cum nu găsim la nici-un alt copil. De aceea se spune pe drept, Copilul a fost umplut cu înțelepciune, asta înseamnă că noi nu trebuie să căutăm la El înțelepciunea unui om matur. El nu a fost un copil ieșit din comun, maturizat de timpuriu, unul foarte dotat, dar a fost plin de înțelepciunea specifică unui copil. Odată cu înaintarea în vârstă creștea și înțelepciunea. Înțelepciunea se câștigă în școala vieții și prin experiență iar cunoștințele care sunt necesare pentru aceasta se strâng cu multă muncă și oboseală. În privința aceasta Isus a fost un om ca și noi.

Isus nu a considerat aptitudinile Sale divine – atotputernicia, atotștiința, atotprezența - un lucru de apucat, ci El s-a dezbrăcat de acestea, asta înseamnă că El a renunțat conștient la ele, ca astfel în toate lucrurile să fie asemenea fraților Lui, cu excepția păcatului. Este o presupunere falsă dacă în zilele smereniei Lui I se atribuie atotștiința, atotputernicia și atotprezența. Așa cum nu ne putem imagina aceasta la copilul Isus, tot așa nu ne-o putem imagina la Omul Isus. Și cu toate acestea El a fost permanent Fiul lui Dumnezeu.

Credința este mâna cu care noi înțelegem dumnezeirea, prin care noi gândim și lucrăm în chip divin. Până se va rupe perdeaua cărnii noastre privim prin credință în lumea nevăzută, prin credință auzim vocea lui Dumnezeu și prin credință stăm în părtășie cu Dumnezeu. Această credință a avut-o Isus în toată tăria, curăția și claritatea. Viața Lui a fost o viață de credință în sensul cel mai larg al cuvântului. El a învățat ascultarea, așa cum ar fi învățat-o Adam dacă prin înșelăciunea diavolului nu s-ar fi lăsat sedus la necredință. Isus a învățat ascultarea în lupta cu diavolul și cu moartea și de fiecare dată credința Lui a biruit. Ce mângâiere pentru noi! El a fost ispitit ca și noi. El știe cum ne simțim noi în toate situațiile și încercările noastre.

El creștea în vârstă. Unii au tradus „în statură“. Cuvântul grecesc *helikia* (compară cu Luca 19, 3) poate însemna ambele: vârstă și mărimea corpului. Aici este vorba de creșterea exterioară a trupului. Fiul lui Dumnezeu putea să vină în statura unui om matur, așa cum a fost Adam. Dar pentru ca să fie asemenea ființei noastre, El a parcurs toate etapele de maturizare. Noi ne putem imagina pe Isus ca **ucenic** la tatăl Său, ca **flăcău** și ca **stăpân** și **întreținător** al familiei, după moartea probabil timpurie a lui Iosif.

Deoarece familia era numeroasă, potrivit cu relatarea din Evanghelia după Matei 13, 55,56 erau patru frați și mai multe surori, după moartea întreținătorului familiei problema procurării pâinii zilnice nu îi era necunoscută. Cuvântul „grijă“ din Matei 6 l-a cunoscut El Însuși, înainte ca să ni-l spună nouă. El a trecut prin toate: viața profesională cu miile ei ispite, nevoi și greutateți. Așa a crescut Isus în vârstă și în statură, iar în ceea ce privește vârsta, aici este inclusă viața pământescă cu poverile ei. Totul s-a derulat așa de liniștit și tainic, căci nici măcar Natanael din Cana, cetate situată la două ore de mers, nu a știut nimic despre El, cu toate că lucrările mâinilor Domnului Isus au avut loc și în afara granițelor Nazaretului. Da, cei din Nazaret au zis, atunci când L-au auzit vorbind, de unde are El toate acestea? Aceasta este smerenia adevărată, care rămâne liniștită și ascunsă și care devine cunoscută atunci când Dumnezeu chiamă afară la lucru. A fi tare prin „a fi liniștit“, aceasta a fost școala lui Isus și este și pentru noi drumul prin care devenim asemenea cu El. Anii de liniște nu sunt ani pierduți, la fel orele de liniște nu sunt ore pierdute. Isus era în lume și lumea nu L-a cunoscut și cu toate acestea El a făcut pentru lumea aceasta cea mai importantă lucrare, cu valoare pentru timpul de acum și pentru veșnicie.

El creștea în înțelepciune. Mama, natura, Sfânta Scriptură, viața și rugăciunea, erau resursele cerești care au fost date băiatului Isus ca să se maturizeze spre o înțelepciune clară și sănătoasă.

Este ceva uimitor de mare ca o viață trăită în înțelepciune, în care totul este gândit și făcut în lumina veșniciei, în care tot mai mult înveți să cunoști viața pământescă în totalitatea ei, cu grijile

ei, cu suferințele și bucuriile ei, cu nevoile și cerințele ei zilnice, cu încurcăturile și ispitele ei, s-o pui de acord cu un lucru trebuiește și în toate să întrebi: cum gândește Domnul din cer despre acest lucru și cum vei gândi tu odată despre acest lucru, când pământul va sta sub picioarele tale iar tu vei fi dincolo în lumina veșniciei? Aceasta este înțelepciune. Să ști să te orientezi aici jos așteptând veșnicia, aceasta este înțelepciune. Să câștigi tot mai multă deprindere, experiență și abilitate, asta înseamnă să „crești în înțelepciune“.

Cât de departe poți merge aici sau acolo, cât de mult să vorbești sau să taci în discuțiile cu altul, când să ai o discuție între patru ochi cu aproapele care a păcătuit față de cineva și să-i arăți nedreptatea pe care a făcut-o, cum și cât de mult să-l suporti în tăcere, când să cedezi și când să nu renunți la dreptul tău, cât de mult poți mângâia pe un suferind sau trebuie să-l atenționezi mai întâi, cât de mult îți poți permite să te refaci, când și cum poți ajuta corect pe slujitorul care a greșit, cât de mult poți fii „totul pentru toți“, ce atitudine ai față de partidele din stat, răspunsul la toate aceste întrebări nu-l găsești deschizând Biblia și luând mecanic din ea un verset, ci atunci când din Cuvântul lui Dumnezeu ai câștigat cunoștință cu privire la Dumnezeu și la lume și luând în considerare cu înțelepciune împrejurările de moment și relațiile dintre persoane.

El creștea în har înaintea lui Dumnezeu și înaintea oamenilor. Aici trebuie să ne gândim la creșterea harului plăcerii divine și a omagiului părintesc cu privire la copilul Isus. El a fost de la început subiectul harului, dar cu cât mai mult creștea și harul și puterea lui Dumnezeu se mărea în El, cu atât mai mult el biruia prin credință și înțelepciune toate ispitele și învăța ascultarea și cu atât mai mult creștea harul lui Dumnezeu în El. Iarși stăm aici înaintea unei părți a smeririi Sale și fără îndoială cea mai mare și cea mai tainică. El a renunțat la relația Sa cu Tatăl pe care a avut-o la început, Creatorul S-a coborât la statura de creatură, care prin ascultarea Sa crește launtric și se dezvoltă.

Dar Isus creștea în har și înaintea oamenilor. Băiatul de doisprezece ani venea tot mai mult în contact cu oamenii. Ființa Sa prietenoasă, ascultătoare, gata de a ajuta, plină de dragoste și sinceră a câștigat curând inimile oamenilor, așa că ei au fost atrași de El. Cu toată starea ei de păcat, lumea a avut mereu în taină respect față de o comportare ireproșabilă, față de lucrările și virtuțile dumnezeirii. Tot așa era și față de Domnul. Este un har minunat al lui Dumnezeu atunci când ai parte de favoare din partea oamenilor. Este o frumusețe deosebită a ființei și caracterului umplute de ființa lui Hristos și de dragoste, care instinctiv atrage și câștigă oamenii.